

EU og Internationalt
Den 7. november 2024
FVM 392

SAMLENOTAT
Rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 18. november 2024

- Kommissionens forslag til Rådets forordning om fastsættelse for 2025 og 2026 af fiskerimuligheder for visse fiskebestande gældende i EU-farvande og for EU-fiskerfartøjer i visse andre farvande
- Udveksling af synspunkter
KOM (2024) 506

Side 2
- Kommissionens forslag til Rådets forordning om fastsættelse af fiskerimuligheder for visse fiskebestande og grupper af fiskebestande i Middelhavet og Sortehavet for 2025
- Udveksling af synspunkter
KOM (2024) 408

Side 12
- Kommissionens forslag til Rådets afgørelse om indgåelse af gennemførselsprotokollen (2025-2030) til partnerskabsaftalen om bæredygtigt fiskeri mellem Den Europæiske Union på den ene side og det grønlandske landsstyre og den danske regering på den anden side, og

Kommissionens forslag til Rådets afgørelse om undertegnelse på Den Europæiske Unions vegne og midlertidig anvendelse af gennemførselsprotokollen (2025-2030) til partnerskabsaftalen om bæredygtigt fiskeri mellem Den Europæiske Union på den ene side og det grønlandske landsstyre og den danske regering på den anden side
- Sagen er ikke på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18. november 2024, men forventes vedtaget på et kommende rådsmøde
KOM (2024) 479 og KOM (2024) 481

Side 15
- Markedssituationen for landbrugsvarer
- Information fra Kommissionen og udveksling af synspunkter
KOM-dokument foreligger ikke

Side 19
- Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EU) 2020/2220 for så vidt angår specifikke foranstaltninger under Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL) til at yde yderligere bistand til medlemsstater, der er berørt af naturkatastrofer
- Sagen er ikke på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18. november 2024, men forventes vedtaget på et kommende rådsmøde
KOM (2024) 495

Side 24

NOTAT OM RÅDSMØDE (LANDBRUG OG FISKERI)

Den 18. november 2024

1. Kommissionens forslag til Rådets forordning om fastsættelse for 2025 og 2026 af fiskerimuligheder for visse fiskebestande gældende i EU-farvande og for EU-fiskerfartøjer i visse andre farvande KOM (2024) 506

Revideret genoptryk af grundnotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 6. november 2024. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Kommissionen har fremsat forslag til Rådets forordning om fastsættelse for 2025 og 2026 af fiskerimuligheder for visse fiskebestande gældende i EU-farvande og for EU-fiskerfartøjer i visse andre farvande uden for Østersøen (forslaget om fiskerimuligheder). Forslaget omfatter dels EU-bestande, dels bestande, der forvaltes i fællesskab med tredjelande og dels autonome bestande, som EU får adgang til. Formålet med forslaget er at fastsætte TAC¹ for 2025 og for visse bestande også for 2026 og fordele EU's rådighedsmængder til medlemsstaterne (kvoter) for fiskeriet. Forslaget skønnes at have en positiv virkning for beskyttelsesniveauet i Danmark og EU, da forslaget tager højde for bestandssituationen for de berørte bestande. Regeringen finder som et generelt princip, at fiskerimulighederne bør fastsættes på grundlag af videnskabelig rådgivning, målsætningen om maksimalt bæredygtigt udbytte (MSY) i henhold til den fælles fiskeripolitik samt forvaltningsplaner og -strategier. Sagen er på dagsordenen for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 18. november 2024 med henblik på udveksling af synspunkter.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2024) 506 af den 31. oktober 2024 fremsendt forslag til Rådets forordning om fastsættelse for 2025 og 2026 af fiskerimuligheder for visse fiskebestande gældende i EU-farvande og for EU-fiskerfartøjer i visse andre farvande og ændring af forordning (EU) 2023/194 for så vidt angår dybhavsbestande. Forslaget er endnu ikke modtaget i en dansk sprogversion.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 43, stk. 3, og kan vedtages af Rådet med kvalificeret flertal.

Sagen er på dagsordenen for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 18. november 2024 med henblik på udveksling af synspunkter.

Formål og indhold

Forslaget omfatter dels EU-fiskebestande, dels bestande, der forvaltes i fællesskab med tredjelande, og dels autonome bestande, som EU får adgang til at fiske. Formålet med forslaget er at fastsætte TAC for 2025 og for visse bestande også for 2026 samt at fordele EU's rådighedsmængder til medlemsstaterne på niveauer, der er i overensstemmelse med den fælles fiskeripolitiks overordnede målsætninger. For et stort antal bestande er der i forslaget endnu ikke angivet et forslag til TAC, da disse bestande enten indgår i forhandlinger med tredjelande, eller afventer videnskabelig rådgivning. Kommissionen har efterfølgende suppleret forslaget med opdateringer i form af non-parirer.

Forslaget bygger på den videnskabelige rådgivning om fiskerimulighederne udarbejdet af Det Internationale Havundersøgelsesråd (ICES) under hensyntagen til principperne for TAC-fastsættelse, som

¹ TAC = Total Allowable Catches = samlede tilladte fangstmængder.

fremgår af Kommissionens meddelelse om status og retningslinjer for fiskerimulighederne for 2025 (Kommissionens politikerklæring – KOM (2024) 235).

Det fremgår af Kommissionens politikerklæring, at fiskebestandene i overensstemmelse med principperne i grundforordningen for EU's fælles fiskeripolitik (forordning 1380/2013) skal være forvaltet efter målsætningerne om maksimalt bæredygtigt udbytte. Hovedmålsætningen for Kommissionens forslag til fastsættelse af fiskerimulighederne for 2025 vil derfor være at fastholde eller nå maksimalt bæredygtigt udbytte (F_{MSY}^2).

Kommissionen vil foreslå at anvende enten MSY-værdien (maksimalt bæredygtigt udbytte) eller det MSY-interval, som ICES har angivet, forudsat at de flerårige planer åbner mulighed for denne fleksibilitet, når der foreligger MSY-rådgivning. Der er en flerårig plan for de demersale bestande i Nordsøen (Europa-Parlamentets og Rådets forordning 2018/973) og for de demersale bestande i Vestlige Farvande (Europa-Parlamentets og Rådets forordning 2019/472).

For bestande, hvor der ikke foreligger en fuld analytisk rådgivning, vil fiskerimuligheder blive foreslået på basis af den foreliggende videnskabelige rådgivning og uden at gå på kompromis med bevaringsbehovet for bestandene. Hvor der ikke foreligger videnskabelig rådgivning, vil Kommissionen anvende forsigtighedsprincippet på en systematisk, foruddefineret og gennemsigtig måde.

Der er indført landingsforpligtelse for alle fiskerier efter kvoterede arter i Nordsøen, Skagerrak, Kattegat, de nordvestlige og de sydvestlige farvande. Det betyder, at fiskerimulighederne skal fastsættes under hensyntagen til, at de skal afspejle fangsterne i stedet for at afspejle landingerne, jf. grundforordningen for EU's fælles fiskeripolitik (forordning 1380/2013). Der er indført fleksibilitetsmekanismer, som kan indgå i forvaltningen af bestandene med henblik på at tilpasse fiskerimulighederne til en fuld landingsforpligtelse. Dette omfatter år-til-år-fleksibilitet og arts-fleksibilitet. Dertil kommer visse undtagelser fra landingsforpligtelsen gennem de minimis-undtagelser³ og undtagelser baseret på høj overlevelse. Kommissionen vil tage disse sidstnævnte mekanismer i betragtning ved fastsættelsen af TAC for de enkelte bestande.

For visse bestande har ICES rådgivet om, at der ikke bør være nogen fangster i hvert af årene 2025 og 2026. Hvis denne rådgivning følges, vil det under landingsforpligtelsen indebære, at det ikke vil være muligt at fortsætte andre fiskerier, hvor disse bestande indgår som en uundgåelig bifangst. I sådanne situationer vil Kommissionen, for at sikre balancen mellem hensynet til mulighederne for et fortsat fiskeri, herunder socioøkonomiske hensyn, og hensynet til opnåelse af god økologisk tilstand for bestandene, foreslå specifikke TAC'er til bifangster.

ICES' rådgivning for torsk i Kattegat er ligesom for 2020-24 ingen fangster. TAC for torsk i Kattegat har i en længere årrække været fastsat alene til bifangster. Kommissionen foreslår, at dette fortsat skal være tilfældet. Kommissionen lægger op til for 2025 og 2026 at foreslå at videreføre de supplerende foranstaltninger for beskyttelse af torsk i Kattegat, som blev indført for fiskeriet i 2020. De vedrører selektive redskaber eller projekt med fuldt dokumenteret fiskeri med kameramonitorering. Kommissionen foreslår en bifangstkvote på 72 tons (før fradrag for undtagelser fra landingsforpligtelsen) for hvert af årene 2025 og 2026 for torsk i Kattegat. Der henvises til størrelsen af mængden af fangster i 2023. Kommissionen lægger op til ikke at videreføre en bestemmelse fra 2024 om, at der kan afsættes en ekstra mængde torsk til fartøjer, der deltager i et projekt med elektronisk monitorering i Kattegat.

² Den fiskeridødelighed der indebærer, at man kan opnå maksimalt bæredygtigt udbytte.

³ Undtagelse for små fangster af visse arter.

For tunge i Skagerrak/Kattegat har ICES ud fra MSY-rådgivning i henhold til EU-forvaltningsplanen foreslået en TAC mellem 322 og 422 tons. Kommissionen foreslår en bifangstkvote på 200 tons (før fradrag for undtagelser fra landingsforpligtelsen) med henvisning til artikel 4, stk. 6, i den flerårige plan for Nordsøen således at det sikres, at der er mindre end 5 pct. sandsynlighed for, at bestandens gydebio-masse falder til et punkt under grænsereferencepunktet for bestandens gydebio-masse (B_{lim}). Forslaget inkluderer også en videreførelse af supplerende tiltag for torsk i Nordsøen og Skagerrak.

Aftaler med tredjelande

Forslaget implementerer de fiskeriaftaler, som EU indgår for 2025 med en række tredjelande for så vidt angår fiskerimuligheder, herunder Norge, Storbritannien og Grønland. Såfremt der indgås aftale om fiskerimuligheder med Island og Færøerne, vil disse fiskerimuligheder også blive indarbejdet. Forslaget fordeler desuden de kvoter, som vedtages blandt andet på årsmøder mv. i Kommissionen for Fiskeriet i det Nordøstlige Atlanterhav (NEAFC), Organisationen for Fiskeriet i det Nordvestlige Atlanterhav (NAFO), Den Internationale Kommission for Bevarelse af Tunfiskebestanden i Atlanterhavet (ICCAT), Den Inter-Amerikanske Kommission for Tropisk Tunfisk (IATTC) og Konventionen om bevarelse af de marine levende ressourcer i Antarktis (CCAMLR) m.fl. Endelig fordeles de kvoter, der aftales i kyststatsforhandlinger om makrel, atlanto-skandinavisk sild og blåhvilling.

EU-Norge-UK

De trilaterale konsultationer regulerer forvaltningen af seks fælles bestande i Nordsøen (torsk, kuller, mørksej, hvilling, rødspætte og sild), der tidligere var reguleret bilateralt mellem EU og Norge. Af de fælles forvaltede bestande er særligt torsk, rødspætte, mørksej og sild af betydning for Danmark.

EU-Norge

De bilaterale konsultationer mellem EU og Norge regulerer forvaltningen af syv fælles bestande i Skagerrak (torsk, kuller, hvilling, rødspætte, rejer, sild og brisling). EU og Norge fastsætter i fællesskab en samlet TAC for de respektive bestande, der fordeles til hver part efter en fast fordelingsnøgle. Af de fælles forvaltede bestande er særligt torsk, rødspætte, rejer og sild af betydning for Danmark. Rejebestanden forvaltes nu efter en årlig rådgivning med et forskudt kvote-år og indgår således ikke i efterårets konsultationer. I aftalen udveksler parterne også fiskerimuligheder for en række bestande i Nordsøen så som brisling, havtaske, kulmule, jomfruhummer og rejer, samt blåhvilling i alle farvande og arktisk torsk, rødfisk, arktisk sej og kuller i Norskehavet og Barentshavet, foruden kvoter i grønlandsk farvand. Ligeledes skal der aftales adgangen til at fiske i hinandens farvande.

EU-UK

De bilaterale konsultationer mellem EU og UK dækker forvaltningen af ca. 80 fælles bestande i Nordsøen, den Engelske Kanal og farvandene vest for de britiske øer. Fiskerisamarbejdet mellem EU og UK er baseret på Handels- og Samarbejdsaftalen, der fastlægger betingelser i forhold til målsætninger og timing for de årlige konsultationer, og fastlægger herudover en fordelingsnøgle for fiskerimulighederne for hver af de fælles bestande. Aftalen indeholder desuden ændring i fordelingen mellem de to parter for de bestande, hvor UK i perioden 2021-25 får overført yderligere kvotemængder (bilag 35 i Handels- og Samarbejdsaftalen). Der er i Handels- og Samarbejdsaftalen mellem EU og UK fastlagt fuld adgang til at fiske i hinandens farvande i 2025, hvorfor dette ikke skal indgå som et årligt aftale-element.

Af de fælles forvaltede bestande, der indgår i efterårets konsultationer for 2025, er særligt kulmule, havtaske samt en række fladfiskearter i Nordsøen af betydning for Danmark. Dertil kommer visse bestande af betydning for Danmark, hvor fiskerimulighederne skal fastlægges i løbet af året, da fiskeriåret ikke er overensstemmende med kalenderåret. Dette gælder tobis, brisling og sperling. Det skal dog bemærkes, at UK pr. 26. marts 2024 har indført en lukning for alt tobisfiskeri i engelsk farvand af Nordsøen og i

skotske farvande. Kommissionen har i henhold til Handels- og Samarbejdsaftalens artikel 738 gennemført konsultationer med UK om lukningen for tobisfiskeriet. Endvidere har Kommissionen den 25. oktober 2024 meddelt, at den vil anlægge voldgiftssag mod UK som følge af lukningen.

Handels- og Samarbejdsaftalen giver mulighed for direkte udveksling af fiskerimuligheder mellem den enkelte EU-medlemsstat og UK. Der er truffet beslutning om implementering af denne mulighed.

Rådet har i efteråret 2021 vedtaget et generelt mandat for de årlige konsultationer om fiskerimuligheder frem til 30. juni 2027 (Rådets afgørelse (EU) 2021/1875). Mandatet fastlægger de generelle principper for EU's holdning i konsultationerne, der følger af målsætningerne i den fælles fiskeripolitik.

ICES anvender ikke EU's forvaltningsplan i sin rådgivning for bestande, hvor der er andre parter (Norge og UK), som har andel af de pågældende bestande, idet planen er EU's tilgang til forvaltningen. ICES angiver dog fangstoptioner i rådgivningen ved en anvendelse af planen.

Fælles bestande

Oversigt over den biologiske rådgivning om de fælles bestande i Nordsøen og Skagerrak/Kattegat for 2025 og den danske kvoteandel. Den danske andel er angivet som dansk andel af EU 27-kvoten efter Brexit.

	ICES' rådgivning for 2025	TAC i 2024	Dansk andel af EU's kvote
Torsk i Nordsøen, Skagerrak, vest for Skotland og østlige engelske kanal (7d)	Rådgivning 15.511 tons for hele området. ICES har den 1. november 2024 offentliggjort en revideret rådgivning for 2025, da man er blevet opmærksom på fejl i den tidligere rådgivning. MSY-rådgivning. ICES rådgiver individuelt for den nordvestlige bestand (9.920 tons (-27 pct. i forhold til rådgivning for 2024), den østlige viking-bestand (3.343 tons (-36 pct.)) og den sydlige bestand (2.248 tons (-43 pct.)). Den estimerede gydebiomasse (SSB) er under Blim-niveau for den sydlige bestand, på MSY-niveau for den østlige viking-bestand og over MSY-niveau for den nordvestlige bestand. Fiskeridødeligheden (F) vurderes at være over grænseværdien F_{MSY} for alle tre bestande. Af hensyn til beskyttelsen af den sydlige bestand, reducerer ICES også rådgivningen for de to andre bestande, da bestandene blander sig en del af året.	24.900 tons i Nordsøen, 3.559 tons i Skagerrak og 1.450 tons i østlige engelske kanal. Supplerende tiltag er vedtaget i EU og i Danmark gennemført i en national torskeplan bl.a. med krav om tilstrækkeligt kvotegrundlag eller selektive redskaber.	39 pct. i Nordsøen og 83 pct. i Skagerrak
Kuller i Nordsøen, Skagerrak og vest for Skotland (6a)	Rådgivning 112.435 tons (-25 pct. i forhold til rådgivning for 2024). MSY-rådgivning. Gydebiomassen (SSB) har fluktueret meget gennem årene og vurderes at være langt over MSY-niveau. Fiskeridødeligheden (F) ligger under F_{MSY} .	101.421 tons i Nordsøen, 6.233 tons i Skagerrak og 11.301 tons i område 5b og 6a	33 pct. i Nordsøen og 84 pct. i Skagerrak
Mørksej i Nordsøen og Skagerrak / Kattegat og vest for Skotland (6)	Rådgivning 79.071 tons (+7 pct. i forhold til rådgivning for 2024). MSY-rådgivning. Gydebiomassen (SSB) vurderes at være over MSY-niveau. Fiskeridødeligheden (F) ligger over F_{MSY} .	66.876 tons i Nordsøen, og Skagerrak/Kattegat og 6.939 tons i område 6 mv.	10 pct. i Nordsøen og Skagerrak/Kattegat
Kulmule i Nordsøen	Rådgivning 52.466 tons (-28 pct. i forhold til rådgivning for 2024) for den samlede nordlige bestand. MSY-rådgivning. Gydebiomassen (SSB) vurderes at være over MSY-niveau. Fiskeridødeligheden (F) ligger under F_{MSY} .	2.526 tons i Nordsøen	71 pct.

Kulmule i Skagerrak/Kattegat	Rådgivning 52.466 tons (-28 pct. i forhold til rådgivning for 2024) for den samlede nordlige bestand. MSY-rådgivning. Gydebiomassen (SSB) vurderes at være over MSY-niveau. Fiskeridødeligheden (F) ligger under F_{MSY} .	2.182 tons i Skagerrak/Kattegat	92 pct.
Hvilling i Nordsøen og østlige engelske kanal	Rådgivning 188.148 tons (+68 pct. i forhold til rådgivning for 2024). MSY-rådgivning. Gydebiomassen (SSB) vurderes at være over MSY-niveau. Fiskeridødeligheden (F) ligger under F_{MSY} .	76.697 tons i Nordsøen	28 pct.
Hvilling i Skagerrak / Kattegat	Rådgivning 455 tons for 2025 og 2026 (-30 pct. i forhold til rådgivning for 2023 og 2024). Databegrænset bestand. Forsigtighedstilgang.	676 tons	90 pct.
Rødspætte i Nordsøen og Skagerrak	Rådgivning 176.988 tons (+14 pct. i forhold til rådgivning for 2024). MSY-rådgivning. Gydebiomassen (SSB) vurderes at være over MSY-niveau. Fiskeridødeligheden (F) ligger under F_{MSY} .	136.413 tons i Nordsøen, 18.250 tons i Skagerrak	28 pct. i Nordsøen og 79 pct. i Skagerrak
Tunge i Nordsøen	Revideret rådgivning forventes offentliggjort 2. december 2024, idet ICES har konstateret fejl i oprindelig rådgivning.	3.675 tons	4 pct.
Lange i Nordsøen	Rådgivning 13.317 tons (-12 pct. i forhold til rådgivning for 2022 og 2023). Rådgivning gælder for både 2024 og 2025. MSY-rådgivning. ICES' rådgivning dækker en række områder.	2.266 tons i Nordsøen	43 pct.
Lange i Skagerrak/ Kattegat	Rådgivning 13.317 tons (-12 pct. i forhold til rådgivning for 2022 og 2023). Rådgivning gælder for både 2024 og 2025. MSY-tilgang. ICES' rådgivning dækker en række områder.	144 tons	60 pct.
Jomfruhummer i EU-farvande i Nordsøen	Ingen samlet rådgivning for hele Nordsøen. ICES vurderer bestanden og fiskeritrykket for jomfruhummer i Nordsøen for en række separate delområder i EU-farvande. TAC fastsættes dog for hele området samlet. ICES rådgiver efter MSY-tilgangen/forsigtighedsprincippet.	21.184 tons	39 pct.
Sild i Nordsøen (NSAS)	Rådgivning 412.383 tons (-23 pct. i forhold til rådgivning for 2024) /Heraf bifangst: 11.474 tons (+23 pct. i forhold til rådgivning for 2024). MSY-rådgivning. Gydebiomassen (SSB) vurderes at være over MSY-niveau. Fiskeridødeligheden (F) ligger under F_{MSY} .	510.323 tons (konsum), 7.716 tons (bifangst)	Variabel andel af konsumkvoten og 98 pct. af bifangstkvoten
Sild i Skagerrak / Kattegat	Rådgivning på 0 tons for Østersøbestanden (samme rådgivning som for 2024) og 412.383 tons for Nordsøbestanden (-23 pct. i forhold til rådgivning for 2024). MSY-rådgivning. ICES rådgiver separat for Nordsøbestanden (NSAS) og Østersøbestanden (WBSS) (MSY-rådgivning), men der er en blanding af bestandene i Skagerrak/Kattegat.	29.735 tons (konsum), 6.659 tons (bifangst) (Kun 969 tons sild må tages i Skagerrak/Kattegat.)	48 pct. af konsumkvoten og 85 pct. af bifangstkvoten
Hestemakrel i Nordsøen og Kanalen	Rådgivning ingen fangst (-100 pct. i forhold til rådgivning for 2024) MSY-rådgivning. Gydebiomasse (SSB) under Blim og fiskeridødelighed (F) over F_{MSY} .	9.730 tons	54 pct.
Hestemakrel i de vestlige områder	Rådgivning 75.545 tons (+100 pct. i forhold til rådgivning for 2024) MSY-tilgang. Gydebiomasse (SSB) over Blim. Fiskeridødelighed (F) omkring F_{MSY} . ICES rådgiver at fangst af Nordsøbestanden, som indgår i fiskeriet i Kanalen, bør begrænses, da denne har en rådgivning om ingen fangst.	13.250 tons (Kun til bifangster)	11 pct.
Havgalt i det nordøstlige Atlanterhav	Rådgivning 38.295 tons (+40 pct. i forhold til rådgivningen for 2024). Gydebiomasse (SSB) over B_{MSY} og fiskeridødelighed (F) omkring F_{MSY} . MSY-tilgang.	27.349 tons	26 pct.

Makrel

På baggrund af rådgivningen fra ICES, er kyststaterne EU, Norge, UK, Island, Grønland og Færøerne blevet enige om en TAC for makrel i Nordøstatlanterhavet på 576.958 tons for 2025, svarende til en reduktion på 22 pct. i forhold til TAC'en for 2024. Såfremt det ikke lykkes kyststaterne at blive enige om en aftale om en ny fordeling af bestanden, vil hver part unilateralt fastsætte sin kvote for 2025.

Blåhvilling

På baggrund af rådgivningen fra ICES i henhold til MSY-princippet, er kyststaterne EU, Norge, Island, Færøerne og UK blevet enige om en TAC på 1.447.054 tons for 2025. Rådgivningen fra ICES svarer til en reduktion på 5,4 pct. i forhold til TAC'en for 2024. Såfremt det ikke lykkes kyststaterne at blive enige om en aftale om en ny fordeling af bestanden, vil hver part unilateralt fastsætte sin kvote for 2025.

Atlanto-skandinavisk sild

På baggrund af rådgivningen fra ICES, er kyststaterne Norge, Island, Færøerne, Rusland og UK blevet enige om en TAC på 401.794 tons for 2025 baseret på forvaltningsstrategien, svarende til en stigning på 3 pct. i forhold til TAC'en for 2024. Såfremt det ikke lykkes kyststaterne at blive enige om en aftale om en ny fordeling af bestanden, vil hver part unilateralt fastsætte sin kvote for 2025. EU har i 2023 anmodet om kyststatsstatus for atlanto-skandinavisk sild, med henvisning til forekomst af atlanto-skandinavisk sild i EU-farvand og FN's havretskonventions bestemmelser herom.

EU-bestande

Oversigt over den biologiske rådgivning og Kommissionens forslag om TAC for EU's autonome bestande i Nordsøen og Skagerrak/Kattegat for 2025 samt TAC i 2024 og den danske kvoteandel:

Art	ICES' rådgivning for 2025	EU-TAC i 2024 i tons	Kommissionens forslag til EU-TAC i 2025 i tons	Dansk andel af EU's kvote
Torsk i Kattegat	Rådgivning 0 (samme rådgivning som for 2024). Databegrænset bestand. Rådgivningen anvender ICES' metoder for databegrænsede bestande og bygger på trends i gydebiomassen, der viser et fald i bestanden og en lille rekruttering i de senere år. Der rådgives ud fra forsigtighedsprincippet.	87 tons (bifangst) Herudover mulighed for 30 pct. ekstra til fartøjer, der deltager i projekt med elektronisk monitorering.	72 tons (bifangst for 2025 og 2026)*	62 pct.
Tunge i Skagerrak/Kattegat/Østersøen	MSY-rådgivning i henhold til EU-forvaltningsplanen med en intervalrådgivning mellem 322 og 429 tons (-2 pct. i forhold til rådgivning for 2024). Gydebiomassen (SSB) vurderes at være under MSY-niveau. Fiskeridødeligheden (F) ligger under F_{MSY} .	327 tons	200 tons (bifangst)*	84 pct.
Jomfruhummer i Skagerrak/Kattegat	Rådgivning 10.909 tons (-8 pct. i forhold til rådgivning for 2024). MSY-rådgivning. Fiskeridødelighed angives som fangst-rater. Fangstrate under F_{MSY} . ICES giver en landingsrådgivning, der tager højde for undtagelsen fra landingsforpligtelsen begrundet i høj overlevelse i intervallet mellem 7.732 og 10.909 tons.	7.842 tons	7.732 tons*	73 pct.
Rødspætte i Kattegat, Sundet og Bælthavet	Rådgivning 20.062 tons (+16 pct. i forhold til rådgivning for 2024). MSY-rådgivning. Gydebiomassen (SSB) vurderes at være langt over MSY-niveau. Fiskeridødeligheden (F) ligger	1.255 tons i Kattegat	2.349 tons*	89 pct.

	under F _{MSY} . Inkluderer en andel i Sundet og Bælterne (område 22-23).			
Skolæst i Skagerak/Kattegat og Østersøen	Rådgivning o. Rådgivningen gælder for 2025 og 2026 (Samme rådgivning som for 2023 og 2024). Der rådgives efter forsigtighedsprincippet.	2 tons	0,9 tons	95 pct.

*Der er endnu ikke foretaget eventuelle fradrag som følge af fangster under undtagelser fra landingsforpligtelsen.

Kommissionen foreslår herudover – som i tidligere år – et forbud mod fiskeri efter visse sårbare arter. Disse arter må, når de fanges utilsigtet, ikke skades og skal straks genudsættes. Dette gælder blandt andet en række haj- og rokkearter.

Andre bestemmelser

År-til-år fleksibilitet

Forslaget indeholder endvidere regler for år-til-år fleksibilitet. Det fremgår heraf, at de hidtidige regler om år-til-år fleksibilitet jf. rådsforordning (EF) 847/96 kun anvendes, når medlemsstaterne ikke anvender den mulighed for år-til-år fleksibilitet, som fremgår af grundforordningen. Grundforordningens bestemmelser om år-til-år fleksibilitet kan anvendes for bestande omfattet af landingsforpligtelsen.

Ni pct. artsfleksibilitet

Af grundforordningens artikel 15, stk. 8, fremgår, at fangster af arter, der er underlagt landingsforpligtelsen, og som fanges ud over de tilladte kvoter for disse arter, eller hvor medlemslande ikke har kvoter, kan afskrives på kvoterne for målarter, forudsat at de ikke overstiger kvoten for målarter med mere end ni pct. Dette forudsætter dog, at ikke-målarterne er inden for sikre biologiske grænser. Kommissionen har i forslaget – som i 2021 – anført, for hvilke bestande denne bestemmelse kan finde anvendelse.

Fodnoter

Den hidtidige bestemmelse om mulighed for afskrivning af tilhørende bifangster på hovedarten i visse pelagiske fiskerier og industrifiskerier fastholdes i forslaget som i 2024. Det anføres fortsat i forslaget, at bifangster, som fratrækkes kvoten i henhold til fodnoten, og bifangster af arter, der fratrækkes kvoten i henhold til ovenfor anførte ni pct. artsfleksibilitet, tilsammen ikke må overstige ni pct. af kvoten.

Europæisk ål

ICES har den 1. november 2024 offentliggjort sin rådgivning for ål for 2025. Rådgivningen er den samme som for 2024. ICES rådgiver således om, at der ikke bør være fangster af ål, og at alle ikke-fiskerirelaterede menneskeskabte dødeligheder for ålen bør reduceres til 0. Kommissionen foreslår at videreføre dette års foranstaltninger i 2025, herunder også at videreføre forbuddet mod rekreativt fiskeri efter ål.

Havbars i det nordøstlige Atlanterhav

Foranstaltninger for havbars indgår i forhandlingerne med UK. Kommissionen har foreløbigt foreslået at videreføre de foranstaltninger for havbars, der gælder for 2024, herunder regler for rekreativt fiskeri efter denne bestand i flere havområder, blandt andet i Nordsøen syd for Hanstholm (område 4b). For det rekreative fiskeri foreslås der således en fangstbegrænsning for havbars på to fisk pr. dag i januar og fra 1. april til 31. december 2025 og kun fangst og genudsætning (catch and release) uden for dette tidsrum i 2025. Det er ligeledes fortsat forbudt at fange havbars med faststående rekreative redskaber og beholde disse. Mindstemålet på 42 cm videreføres.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget.

Nærhedsprincippet

Forslaget er et led i gennemførelsen af den fælles fiskeripolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Gældende dansk ret

Ikke relevant.

Konsekvenser

Forslaget har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser. Forslaget har ikke konsekvenser for EU's budget.

Fastsættelse af fiskerimuligheder har erhvervsøkonomiske konsekvenser. Der er både stigende og faldende TAC'er af relevans for dansk fiskeri i forslaget. Forslaget i sin oprindelige form indeholder som nævnt meget få konkrete forslag til TAC for 2025 for bestande af interesse for Danmark. En stor del af TAC for disse bestande fastsættes som nævnt i forhandlinger med tredjelande. De vigtigste og mest økonomisk betydende bestande for dansk fiskeri er således afhængige af forhandlinger med tredjelande. Konsekvenserne for bruttoindtjeningen vil derudover også afhænge af blandt andet udviklingen i afsætningspriserne samt omkostninger, herunder brændstof og af fiskerimønstre. Fiskerimulighedernes størrelse har selvsagt også afledte erhvervsøkonomiske konsekvenser for forarbejdningsindustrien.

Der har været forudset visse erhvervsøkonomiske konsekvenser i de demersale fiskerier ved indførelsen af supplerende tiltag for beskyttelsen af torsken i Nordsøen, Skagerrak og Kattegat i de seneste år. Afhængigt af i hvilket omfang disse tiltag videreføres for 2025, forventes der fortsat at kunne være sådanne erhvervsøkonomiske konsekvenser. Tilsvarende har der været forudsat visse statsfinansielle konsekvenser gennem øgede kontrolfunktioner. Kontrolomkostningerne holdes inden for egen ramme.

I forhold til erhvervsøkonomiske konsekvenser er det generelt vigtigt, at der snarest muligt aftales adgang til norske farvande fra årets begyndelse.

Forslaget skønnes at have en positiv virkning for beskyttelsesniveauet i Danmark og EU, da forslaget tager højde for bestandssituationen for de berørte bestande.

Høring

Sagen har været i høring i § 5-udvalget (fiskeri) og § 7-udvalget (rekreativt fiskeri, ferskvandsfiskeri og fiskepleje).

Danmarks Fiskeriforening PO (DFPO) understreger vigtigheden af, at kvoterne er på plads rettidigt inden årsskiftet. Det bemærkes, at mange konkrete tal endnu mangler i forslaget.

DFPO ønsker en uændret kvote for torsk i Kattegat i forhold til 2024. DFPO deler ICES' vurdering af, at de torsk, der i dag fanges i farvandet sandsynligvis er enten af Nordsø (Viking) oprindelse, eller stammer fra den bestand, der har sin hovedudbredelse i den vestlige Østersø. Der henvises til, at en reduktion af bifangstkvoten ikke vil reducere fangsten af torsk, men kun give problemer for de fiskere, som i dag døjer med strenge begrænsninger i deres aktivitet på grund af landingspligt for torsk. DFPO ønsker en løsning, som sikrer, at indtrækkende ungtorsk fra Skagerrak ikke kommer til at udgøre en hindring for fiskeriet. Dette kunne ifølge DFPO for eksempel ske ved, at torsk fanget nord for 56°30' afskrives på kvoten for Skagerrak, frem for at blive trukket på kvoten i Kattegat.

For torsk i Nordsøen mm. finder DFPO, at kvoten bør sættes uændret i forhold til. Dette skyldes, at alle de tre underbestande er vokset, selv om væksten er mindre, end det blev lagt til grund for den rådgivning

der blev udarbejdet i juni 2024. DFPO mener ikke, at det vil være god forvaltning at reducere en kvote på en stabil bestand – særligt ikke i en situation, hvor der er en landingsforpligtelse.

For rødspætte i henholdsvis Nordsøen og Skagerrak ønsker DFPO en uændret kvote. DFPO bemærker, at erhvervet ikke kan genkende den positive bestandsudvikling, som den fremgår i ICES rådgivningen. Tilsvarende gælder for den positive bestandsudvikling, som fremgår i ICES rådgivningen for rødspætte i Kattegat. For denne bestand foreslår DFPO at følge den biologiske anbefaling og sætte kvoten til 5.286 tons.

Med hensyn til tunge i Skagerrak/Kattegat anfører DFPO, at Kommissionens forslag til kvotefastsættelse er helt ude af trit med normal praksis. ICES har rådgivet, at en fangst på op til 429 tons er i overensstemmelse med princippet om MSY, såvel som med EU's forvaltningsplan. TAC skal derfor ifølge DFPO fastsættes til denne mængde.

For jomfruhummer i Skagerrak/Kattegat er DFPO indstillet på at kvoten sættes i overensstemmelse med den biologiske rådgivning. For jomfruhummer i Nordsøen er der behov for at diskutere situationen nærmere, idet den seneste rådgivning ifølge DFPO giver anledning til bekymring på længere sigt. I forhold til sild i Nordsøen foreslår DFPO at følge den videnskabelige rådgivning både for så vidt angår konsum og bifangst. For sild i Skagerrak/Kattegat ønsker DFPO uændrede kvoter for henholdsvis konsum og bifangst. DFPO anfører med hensyn til sild, at man håber, at der kan opnås enighed med UK og Norge om en fælles forvaltning, men hvis dette ikke er tilfældet, anbefales en fortsættelse af den pragmatiske tilgang, der har været brugt de seneste år.

For ål kan DFPO slet ikke genkende den videnskabelige rådgivning. Fiskeriet efter ål i danske farvande har ifølge DFPO gennem snart flere år vist tydelige positive tendenser, og DFPO er overbevist om, at et ålefiskeri på det niveau, der har været i de seneste år, sagtens kan gennemføres uden risiko for bestanden.

Danmarks Pelagiske Producentorganisation (DPPO) bemærker, at mange tal fortsat udestår i forslaget. Ift. konsultationerne med særligt Norge er der en forhåbning om, at der er nogle løsninger på vej i de ellers svære forhandlinger, men man er på ingen måde i mål endnu. DPPO bemærker dog en særlig udfordring i konsultationerne om atlanto-skandinavisk sild, hvor Norge har varslet en betydelig reduceret adgang for EU's fiskere. Farvandsadgangen blev oprindeligt betalt med kvoteafgivelse, og det er forventningen, at kvoten i givet fald sættes på tidligere niveauet for Norge.

Marine Ingredients Denmark (MID) finder det særligt vigtigt, at der snarest muligt indgås en fordelingsaftale på Nordatlantiske bestande, idet man risikerer at miste certificering, hvilket vil have store økonomiske konsekvenser.

Foreningen for Skånsomt Kystfiskeri (FSK-PO) er skuffet over Kommissionens udkast til kvoteforslag for søtunge (*Solea solea*) i områderne 3a og 22-24 for 2025, hvor der lægges op til en kraftig reduktion af kvoten til 200 tons samt yderligere restriktioner ved at begrænse landinger til kun bifangst. Dette er ude af proportioner og harmonerer slet ikke med ICES' rådgivning, som anbefaler et markant højere kvoteniveau, der tillader rigelig vækst i bestanden.

Betingelsen om, at søtunger kun må landes som bifangst, er desuden uhørt, da godt halvdelen af kvoten fanges i kystfiskeriet, hvor man anvender passive redskaber. Ud over, at FSK-PO ikke mener, at der skal være krav om, at landinger kun må ske som bifangst, kunne man passende finde inspiration i undtagelsen fra bifangstkrav til det passive fiskeri, som netop blev besluttet på oktoberrådsmødet om sild fra den vestlige Østersø.

Kystfiskerne i de indre danske farvande har i løbet af en meget kort periode mistet mange af deres højværdiarter (f.eks. torsk og ål), hvilket har gjort søtunge til en væsentlig fangst med stor økonomisk betydning. Når fiskeriet desuden kan foregå på et bæredygtigt niveau i henhold til ICES' rådgivning, virker det utilgiveligt hårdt at lukke fiskeriet for kystfiskerne på en uretfærdig baggrund.

For ål fastholder FSK-PO, at fiskerimulighederne er et anliggende for medlemslandene og skal følge EU's ålereguleringsplan fra 2007. Forvaltningen af ål hører ikke hjemme i de årlige TAC/kvoteforhandlinger, hvor det danske saltvandsfiskeri rammes forholdsmæssigt hårdt og samtidig ikke adresserer de væsentlige presfaktorer for ålens langsigtede bestandsforbedringer. Såfremt en lukkeperiode ikke kan undgås, opfordrer FSK-PO igen til at kræve, at EHFAF-regelsættet tilpasses, således at rammerne for ophugning også kan gælde for ålefiskere (hvilket ikke er tilfældet med de nuværende regler, der er målrettet fartøjer og ikke redskaber, som er ålefiskernes primære kapital). En oplægning vil give mulighed for, at de danske ålefiskere, som ikke længere har et lønsomt fiskeri på grund af unfair regler uden for 'level playing field', kan forlade fiskeriet med værdighed og uden store økonomiske tab.

Verdensnaturfonden (WWF) støtter, at kvoterne fastsættes efter den videnskabelige rådgivning og finder det desuden vigtigt, at der for bestande, hvor der ikke foreligger videnskabelig rådgivning, anvendes et forsigtighedsprincip.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at et samlet kompromisforslag kan vedtages med et kvalificeret flertal i Rådet.

Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter generelt hensigten om at sikre et bæredygtigt fiskeri. Regeringen finder som et generelt princip, at fiskerimulighederne bør fastsættes på grundlag af videnskabelig rådgivning, målsætningen om maksimalt bæredygtigt udbytte (MSY) i henhold til den fælles fiskeripolitik samt forvaltningsplaner og -strategier.

Det er efter regeringens opfattelse meget vigtigt, at de trilaterale konsultationer mellem EU, Norge og UK samt de bilaterale konsultationer mellem henholdsvis EU og Norge samt EU og UK om fiskerimulighederne i 2025 afsluttes rettidigt i 2024, så der er klarhed om kvoterne fra årets start, og fiskeriet i norsk farvand kan påbegyndes fra årets start i 2025. Regeringen finder i den sammenhæng, at det er vigtigt, at aftalerne bliver afbalancerede, herunder at reel adgang til britisk farvand opretholdes. Hvis alle aftaler ikke er på plads rettidigt, kan regeringen støtte, at EU fastsætter foreløbige fiskerimuligheder.

Regeringen finder det desuden meget vigtigt, at relativ stabilitet fastholdes ved den interne fordeling af fiskerimulighederne i EU.

Regeringen støtter, at TAC for torsk i Kattegat fortsat fastsættes som en bifangstkvote på et niveau, som indebærer, at der fortsat kan finde fiskeri sted i Kattegat efter andre arter. Regeringen finder, at det er vigtigt, at der fortsat arbejdes for at genopbygge bestanden med supplerende foranstaltninger med krav om redskaber med høj torskeselektivitet eller deltagelse i projekt med elektronisk monitorering i Kattegat. Med henblik på at understøtte projekter med elektronisk monitorering arbejder regeringen for, at der i lighed med 2024 fastsættes en supplerende, begrænset mængde til torskebifangster, som alene kan anvendes af fartøjer, der er omfattet af et projekt med elektronisk monitorering med kamera.

Regeringen finder, at det er vigtigt, at der for torsk i Nordsøen og Skagerrak ved fastsættelsen af fiskerimuligheder tages hensyn til bestandssituationen for delbestandene.

Regeringen støtter generelt, at supplerende tiltag er målrettede og afbalancerede og tager højde for bestandssituationen.

Regeringen støtter ambitiøse EU-foranstaltninger for ål i lyset af bestandssituationen. Da der er tale om én europæisk ålbestand, finder regeringen, at foranstaltninger skal knytte sig til alle ålens livsstadier, alle habitatområder og alle de faktorer, som påvirker ålbestanden. Det er de samlede tiltag på EU-niveau, der har betydning for genopretningen. Regeringen finder i den sammenhæng, at foranstaltninger til forbedring af ålbestanden bør ske ved revision af EU's ålforordning om genopretning af bestanden af europæisk ål.

Regeringen finder det generelt vigtigt, at der i øvrigt findes praktiske løsninger til håndteringen af særlige udfordringer i lyset af landingsforpligtelsen. Det gælder særligt i forhold til, at der for bestande med bifangstkvoter fastsættes mængder, der tillader fortsat fiskeri på andre bestande, og opretholdelse af relativ stabilitet.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Der er oversendt grundnotat til Folketingets Europaudvalg den 6. november 2024.

Notatet er ligeledes fremsendt til Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg.

2. Kommissionens forslag til Rådets forordning om fastsættelse af fiskerimuligheder for visse fiskebestande og grupper af fiskebestande i Middelhavet og Sortehavet for 2025 KOM (2024) 408

Nyt notat.

Resumé

Kommissionen har fremlagt forslag til Rådets forordning om fastsættelse for 2025 af fiskerimulighederne for visse fiskebestande og grupper af fiskebestande i Middelhavet og Sortehavet. Forslaget mangler i øjeblikket konkrete tal for fiskeriindsatsen og fangstmængder, da rådgivningen fra Den Videnskabelige, Tekniske og Økonomiske Komité for Fiskeri (STECF) endnu ikke foreligger, og da man afventer beslutninger, som skal træffes i Den Almindelige Kommission for Fiskeri i Middelhavet (GFCM) på årsmødet i november 2024. Forslaget forventes at lægge op til en reduktion i fiskeriindsatsen for langline- og trawlfartøjer, der fisker demersale bestande samt en række fiskeriforanstaltninger for Sortehavet og Middelhavet, herunder fangstbegrænsninger for visse rejebestande i det vestlige Middelhav. Forslaget indeholder endvidere en autonom kvote for brisling og kvotetildeling for pighvar i Sortehavet. Samlet set forventes forslaget at have positive konsekvenser for beskyttelsesniveauet i EU. Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18. november 2024 med henblik på udveksling af synspunkter. Regeringen finder som et generelt princip, at fiskerimulighederne bør fastsættes på grundlag af videnskabelig rådgivning, målsætningen om maksimalt bæredygtigt udbytte (MSY) i henhold til den fælles fiskeripolitik samt forvaltningsplaner og -strategier.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2024) 408 af den 16. september 2024 fremlagt forslag til Rådets forordning om fastsættelse af fiskerimuligheder for visse fiskebestande og grupper af fiskebestande i Middelhavet og Sortehavet for 2025. Forslaget er oversendt til Rådet i en dansk sprogudgave den 16. september 2024.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 43, stk. 3, og kan vedtages med kvalificeret flertal i Rådet.

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18. november 2024 med henblik på udveksling af synspunkter.

Formål og indhold

Forslagets formål er at fastsætte fiskerimulighederne for visse fiskebestande og grupper af fiskebestande i Middelhavet og Sortehavet for 2025. Den overordnede målsætning er at sikre en miljømæssig, økonomisk, og socialt bæredygtig udnyttelse af fiskeressourcerne, som det fremgår af grundforordningen 1380/2013 om den fælles fiskeripolitik. Det endelige formål med forslaget er at opnå og opretholde et niveau for bestandene, som kan give maksimalt bæredygtigt udbytte (MSY).

Hensigten er at fastsætte fiskerimulighederne i overensstemmelse med den flerårige plan for demersale bestande i det vestlige Middelhav (Europa-Parlamentet og Rådets forordning 2019/1022). Planen har til formål at sikre, at der opnås en fiskeridødelighed ved MSY på et gradvist stigende grundlag. Planen indeholder mål og foranstaltninger for den langsigtede forvaltning af de bestande, der er omfattet af planen. Fra 2025 og fremefter går den flerårige forvaltningsplan ind i sin langsigtede fase på fem år.

Forslaget mangler i øjeblikket en række konkrete tal for fiskeriindsatsen og fangstmængder, da Den Videnskabelige, Tekniske og Økonomiske Komité for Fiskeris (STECF) rådgivning endnu ikke foreligger. Forslaget indeholder imidlertid følgende elementer:

Forslaget indeholder en fiskeriindsatsordning for trawlfartøjer og langlinefartøjer, samt fangstbegrænsninger for dybhavsrejer. Gennem ordningen fastsættes der maksimale fiskeriindsatser for berørte fartøjer, der fisker efter demersale bestande i det vestlige Middelhav (for eksempel jomfruhummer, rød kæmpereje og kulmule) med udgangspunkt i den flerårige plan. De kombinerede indsatsforanstaltninger for trawlere, langlinefartøjer og fangstbegrænsninger for dybhavsrejer blev gennemført ved forordningen om fiskerimuligheder for 2022, 2023 og 2024, og Kommissionen foreslår at fortsætte gennemførelsen af disse tiltag i 2025.

Forslaget indeholder også en videreførelse af en kompensationsordning. I 2022 blev der vedtaget et supplement til fiskeriindsatsordningen for trawlfartøjer, som giver en medlemsstat mulighed for tildelelse af ekstra fiskedage til et flådesegment, når fartøjerne anvender visse selektive redskaber eller medlemsstaten har vedtaget midlertidige områdelukninger. Kommissionen foreslår at videreføre denne mekanisme i 2025.

Forslaget indeholder desuden foranstaltninger, der er vedtaget af Den Almindelige Kommission for Fiskeri i Middelhavet (GFCM). Disse omfatter blandt andet fangstbegrænsninger for dybvandsrosenrejer, maksimal tilladt fiskeriindsats og flådekapacitet for kulmule i Sicilienstrædet og maksimal fangstmængde og flådekapacitet for guldmakrel i Middelhavet. Forslaget omfatter også maksimal flådekapacitet og fangstmængde for rød kæmpereje og blåror reje i Sicilienstrædet, Det Joniske Hav og Det Levantiske Hav, samt det maksimale antal langliner og håndliner, der må fiske efter spidstandet blankesten i Alboránhavet. Det fremgår af forslaget, at GFCM på sit 47. årsmøde i november 2024 forventes at vedtage en ny henstilling om reduktion af fiskeriindsatsen for 2025 for skovltrawlere og for bomtrawlere. Den foreslåede maksimale flådekapacitet er i overensstemmelse med den kapacitet, der er indbrettet til GFCM for enten 2025 eller gennemsnittet for 2015-17. De konkrete tal afventer beslutninger på GFCM's årsmøde.

Forslaget omfatter endvidere en række pladsholdere for bestande, hvor GFCM's overgangsforanstaltninger udløber ved udgangen af 2024, og for hvilke GFCM ifølge Kommissionen bør vedtage nye foranstaltninger på sit kommende årsmøde, f.eks. europæisk ål, ædelkoral og små pelagiske arter i Adriaterhavet.

Endelig indeholder forslaget foranstaltninger, der er vedtaget af GFCM, og som finder anvendelse i Sortehavet. Disse omfatter blandt andet en autonom EU-kvotefordeling for brisling fordelt til Bulgarien og Rumænien og en samlet tilladt fangstmængde (TAC) for pighvar, hvor tallene endnu ikke indgår af forslaget.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget.

Nærhedsprincippet

Forslaget er et led i gennemførelsen af den fælles fiskeripolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Konsekvenser

Forslaget har ikke lovgivningsmæssige, statsfinansielle, eller erhvervsøkonomiske konsekvenser i Danmark. Forslaget har ligeledes ingen konsekvenser for EU's budget. Samlet set forventes forslaget at have positive konsekvenser for beskyttelsesniveauet i EU, idet der forventeligt lægges op til en reduktion af fiskeriindsatsen og fangstbegrænsninger for enkelte bestande i Middelhavet samt visse fangstbegrænsninger i Sortehavet, hvilket ses som skridt på vejen mod at opnå bæredygtigt fiskeri i Middelhavet. Der er ingen danske fartøjer, som har fiskerimuligheder i Middelhavet og Sortehavet.

Høring

Sagen har været i høring i § 5-udvalget (fiskeri).

Verdensnaturfonden (WWF) understreger, at kvoterne bør fastsættes efter den videnskabelige rådgivning.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at et samlet kompromisforslag vil kunne vedtages i Rådet med kvalificeret flertal.

Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter den overordnede målsætning om maksimalt bæredygtigt udbytte (MSY) og hensigten om at sikre et bæredygtigt fiskeri. Regeringen ser positivt på Kommissionens forslag, som indebærer, at der for femte gang fastsættes en samlet forordning om fiskerimuligheder i Middelhavet og i Sortehavet. Regeringen ser forslaget som et skridt på vejen mod at opnå et bæredygtigt fiskeri i Middelhavet.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

3. Kommissionens forslag til Rådets afgørelse om indgåelse af gennemførelsesprotokollen (2025-2030) til partnerskabsaftalen om bæredygtigt fiskeri mellem Den Europæiske Union på den ene side og det grønlandske landsstyre og den danske regering på den anden side, og

Kommissionens forslag til Rådets afgørelse om undertegnelse på Den Europæiske Unions vegne og midlertidig anvendelse af gennemførelsesprotokollen (2025-2030) til partnerskabsaftalen om bæredygtigt fiskeri mellem Den Europæiske Union på den ene side og det grønlandske landsstyre og den danske regering på den anden side
fødevarekæde
KOM (2024) 479 og KOM (2024) 481

Nyt notat.

Resumé

EU har forhandlet om indgåelse af en ny protokol om gennemførelse af fiskeripartnerskabsaftalen om bæredygtigt fiskeri med det grønlandske landsstyre og den danske regering. Den nye protokol blev parafet den 20. september 2024 og fastsætter foreløbige fiskerimuligheder og den finansielle modydelse vedrørende en periode på 6 år fra underskrivning af protokollen. Der er overordnet tale om en reduktion af EU's fiskerimuligheder i forhold til den nuværende protokol, hvilket skyldes den biologiske situation for vigtige bestande. EU's finansielle godtgørelse til Grønland vil årligt beløbe sig til 17,3 mio. euro (ca. 129 mio. kr.). Samtidig er der forudsat en gradvis stigende betaling fra rederne. En vedtagelse af forslaget skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark og EU. Sagen er ikke på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18. november 2024, men ventes vedtaget på et kommende rådsmøde. Regeringen støtter Kommissionens forslag, og regeringen finder det vigtigt, at forslagene vedtages hurtigst muligt af hensyn til fiskeriets påbegyndelse i 2025.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2024) 479 og KOM (2024) 481 af den 17. oktober 2024 fremsendt forslag vedrørende indgåelse, undertegnelse og midlertidig anvendelse af den nye protokol mellem EU og Grønland om gennemførelse af fiskeripartnerskabsaftalen om bæredygtigt fiskeri for perioden fra vedtagelsen og seks år frem. Forslaget er endnu ikke oversendt til Rådet i en dansk sprogudgave.

Forslagene er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 43, i sammenhæng med henholdsvis artikel 218, stk. 5, og artikel 218, stk. 6, litra a og stk. 7 og kan vedtages af Rådet med kvalificeret flertal. Forslaget til Rådets afgørelse om endelig indgåelse af fiskeripartnerskabsaftalen og den tilhørende protokol kan dog først vedtages efter godkendelse af Europa-Parlamentet.

Sagen er ikke på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18. november 2024, men ventes vedtaget på et kommende rådsmøde.

Formål og indhold

EU og Grønland paraferede den 20. september 2024 en ny fiskeriprotokol mellem EU og Grønland/Danmark til gennemførelse af fiskeripartnerskabsaftalen om bæredygtigt fiskeri. Den nye protokol løber seks år fra den foreløbige anvendelse af protokollen, der sker ved underskrivning.

I medfør af den nye protokol får EU fortsat adgang til at fiske torsk, rødfisk, hellefisk, rejer, lodde og skolæst samt bifangst. I forhold til den nuværende protokol er der samlet set tale om en reduktion af de foreløbige (indikative) fiskerimuligheder. For rejer (vest) er der en reduktion fra 2.600 tons til 2.431

tons, og for rejer (øst) en reduktion fra 4.850 tons til 4.150 tons. Kvoten for hellefisk (vest) er reduceret fra 2.250 tons til 1.900 tons, og hellefisk (øst) er reduceret fra 4.950 tons til 4.775 tons. De reducerede fiskerimuligheder skal ses i lyset af den videnskabelige rådgivning for en række af de omfattede bestande sammenholdt med Grønlands egen udnyttelse af fiskerimuligheder. Torsk er øget fra 1.950 tons til 2.050 tons, og rødfisk er øget fra 1.840 tons til 2.100 tons. For lodde er Grønland forpligtet til at tilbyde EU højst 7,7 pct. af den samlede fangstmængde (TAC) med respekt for en forlods afsat mængde på 30.000 tons (tidligere 25.000 tons) afsat til grønlandske fiskere. De indikative fiskerimuligheder vil hvert år danne udgangspunkt for forhandlingerne i lyset af den biologiske udvikling af bestandene og med respekt for grønlandske fiskeres kapacitet.

Danmark råder over 50 pct. af EU's rejekvote ved Grønland, men i praksis har Danmark hele rejekvoten til rådighed, da Frankrig overfører sin kvote til Danmark. Danmark har 85 pct. af EU's loddekvote. Andre medlemsstater med fiskeriinteresser i aftalen er blandt andet Tyskland, Sverige og Frankrig. Estland, Litauen og Polen udviser ligeledes stor interesse i aftalen som følge af mulighederne for at fiske kvoter, der ikke er fuldt udnyttede af de kvoteholdende medlemsstater. EU anvender traditionelt en del af kvoterne fra Grønland i sin bilaterale aftale med Norge om udveksling af fiskerimuligheder.

EU's årlige finansielle modydelse til Grønland udgør i den nye protokol i alt ca. 17,3 mio. euro (ca. 129 mio. kr.). Heraf ydes ca. 14,1 mio. euro (ca. 105 mio. kr.) årligt for adgang til fiskerimulighederne og et årligt finansielt bidrag på 3,2 mio. euro (ca. 24 mio. kr.) til sektorstøtte til implementering af den grønlandske fiskeripolitik. Hertil kommer en øget betaling fra rederne for fiskerimuligheder, der ved fuld udnyttelse gradvis vil stige fra ca. 4,5 mio. euro (ca. 34 mio. kr.) årligt de første to år, 4,9 mio. euro (ca. 37 mio. kr.) de næste 2 år og 5,5 mio. euro (ca. 41 mio. kr.) de sidste to år af protokollens løbetid. I alt indeholder protokollen således en årlig finansiell kompensation, inklusiv rederbetaling, på op til 21,8 mio. euro (ca. 163 mio. kr.) i år 1 gradvist øget til 22,9 mio. euro (ca. 171 mio. kr.) i år 6.

Til sammenligning indeholdt den hidtidige protokol en årlig finansiell modydelse fra EU til Grønland på i alt ca. 16,5 mio. euro (ca. 123 mio. kr.). Heraf ydedes ca. 13,6 mio. euro (ca. 101 mio. kr.) årligt for adgang til fiskerimulighederne og et årligt finansielt bidrag på 2,9 mio. euro (ca. 22 mio. kr.) til sektorstøtte til implementering af den grønlandske fiskeripolitik. Hertil kom rederens betaling for fiskerimuligheder, der ved fuld udnyttelse ville udgøre ca. 4,6 mio. euro (ca. 34 mio. kr.) i 2023-2024. Protokollen indeholdt således i alt en årlig finansiell kompensation, inklusiv rederbetaling, på op til 22,2 mio. euro (ca. 168 mio. kr.) frem til ophør af protokollen i 2024.

Ændringen af den fulde potentielle kompensation til Grønland er således udtryk for en øgning af referencepriserne pr. tons fiskerimuligheder og rederens betaling for fiskerimuligheder på trods af reduktionen af fiskerimuligheder.

Ud over hovedelementerne i den nye fiskeriprotokol vedrørende fiskerimuligheder og den finansielle modydelse, er der foretaget en række tekniske justeringer i den kommende fiskeriprotokol med henblik på modernisering i henhold til EU's fælles fiskeripolitik, primært fsva. persondataoplysninger. Fiskeriprotokollen omfatter derudover bestemmelser om fortsat samarbejde og fremme af bæredygtigt fiskeri, herunder samarbejde i videnskabelig sammenhæng og via støttebidraget til gennemførelse af grønlandsk fiskeripolitik.

Evaluering af fiskeriprotokollen 2021-24

Der er udarbejdet en evalueringsrapport af den eksisterende protokol mellem EU og Grønland. Rapporten er udarbejdet for Kommissionen af uafhængige konsulenter. Det fremgår af rapporten, at parterne i

2021 og 2023 har fulgt de indikative kvoter, der fremgår af den eksisterende protokol, mens der i 2022 var en væsentlig forøgelse af kvoten for lodde. Dele af kvoterne inden for protokollen anvendes i kvoteudveksling med Norge, der sikrer EU-fiskere andre fiskerimuligheder. I henhold til evalueringsrapporten er EU-medlemsstaternes kvoteudnyttelse efter udveksling med Norge på 95 pct. i de tre år, der er evalueret.

Den samlede finansielle kompensation og betaling fra rederne har gennemsnitligt været 20,6 mio. euro (ca. 153 mio. kr.). For hver euro, der er investeret fra EU's budget for fiskerimuligheder, er der en værdiøgning på 6,88 euro (ca. 51 kr.), heraf 4,32 euro (ca. 32 kr.) til EU og 2,12 euro (ca. 16 kr.) til Grønland samt 0,24 euro (ca. 2 kr.) til andre parter. Det anslås i rapporten, at Grønland gennemsnitligt har modtaget 945 euro (ca. 7.000 kr.) pr. ton fisk fanget af EU-fartøjer i grønlandsk farvand. Protokollen medvirker til 118 ansættelser i årsværk på fartøjerne, primært EU-besætningsmedlemmer. På det danske rejsefartøj, der fisker ved Grønland, er der ansat fem årsværk grønlandske besætningsmedlemmer.

I henhold til evalueringsrapporten er fiskeriprotokollen meget effektiv i at opnå målene for fiskeripartnerskabsaftalen og den tilhørende protokol til gennemførelse af partnerskabsaftalen. Fiskerimulighederne til EU udgør kun en relativt lille del af Grønlands samlede fiskerimuligheder, men der er i rapporten udtrykt en vis bekymring over, at bestandssituationen for visse bestande ikke er forbedret, at der er mangel på opdateret og robust bestandsvurderinger, samt at nogle bestande (rejer) overfiskes.

Protokollen er ligeledes meget effektiv i forhold til værdi for pengene – både for EU og EU's fartøjsejere og for Grønland i forhold til indtægt og værdi i at give adgang til EU-fartøjer. I rapporten konkluderes, at sektorstøtten passer til Grønlands behov, og at fiskeripartnerskabsaftalen og protokollen er i overensstemmelse med EU's fælles fiskeripolitik, herunder EU's Arktiske politik, og Grønlands politikker vedrørende bæredygtighed, gennemsigtighed, egenkapital og national udvikling. Mange grønlandske interessenter ønsker dog ikke en fiskeriprotokol med EU.

Evalueringsrapporten konkluderer, at fiskeripartnerskabsaftalen og den tilhørende fiskeriprotokol er moderat relevant for EU og Grønland med stor vægt på bæredygtighed og bidrag til samarbejde i regionale fora.

I juni 2024 gav Rådet forhandlingsmandat til Kommissionen om at føre forhandlinger om en ny protokol til gennemførelse af fiskeripartnerskabsaftalen.

Fiskeriprotokollen mellem EU på den ene side og Grønland/Danmark på den anden side indgås i overensstemmelse med grundforordningen (1380/2013) om den fælles fiskeripolitik og Rådets konklusioner af 19. marts 2012 om Kommissionens meddelelse af 13. juli 2011 om den eksterne dimension af den fælles fiskeripolitik.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget om underskrivning og midlertidig anvendelse.

Forslaget til endelig indgåelse af den nye protokol til gennemførelse af fiskeripartnerskabsaftalen kan imidlertid først vedtages af Rådet efter Europa-Parlamentets godkendelse. Europa-Parlamentets udtalelse foreligger endnu ikke. Forslaget behandles i Europa-Parlamentets Fiskeriudvalg, der er ledende udvalg.

Nærhedsprincippet

Forslagene er et led i gennemførelsen af den fælles fiskeripolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Konsekvenser

Forslagene har ingen lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser ud over indvirkningen på EU-budgettet. Størrelsen af fiskeriprotokollens forventede samlede udgift på EU's budget i finansiel modydelse er 103,8 mio. euro (ca. 773 mio. kr.) for hele perioden på 6 år. Danmark betaler ca. 2 pct. af EU's udgifter, hvilket svarer til en statslig udgift ved protokollen på ca. 2 mio. euro (ca. 15 mio. kr.). Den årlige finansielle modydelse kan op- eller nedjusteres som følge af ændringer i fiskerimulighederne inden for aftalens ramme.

Forslagene skønnes ikke at have væsentlige samfundsøkonomiske konsekvenser.

Der kan være tale om erhvervsøkonomiske konsekvenser som følge af reducerede fiskerimuligheder for EU, herunder danske fiskere. Forslaget kan have erhvervsøkonomiske konsekvenser for enkelte danske fiskere afhængig af den årlige fastsættelse af kvoter ud fra de indikative kvoter fastsat i protokollen. Danske fiskere vil desuden skulle betale en højere licensafgift for kvoterne.

En vedtagelse af forslaget skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark og EU.

Høring

Sagen har været i høring i § 5-udvalget (fiskeri).

Danmarks Fiskeriforening PO (DFPO) og Danmarks Pelagiske Producentorganisation (DPPO) hilser aftalen velkommen, herunder at parterne er blevet enige i god tid før udgangen af 2024.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Forslagene forventes at opnå støtte fra et kvalificeret flertal i Rådet.

Regeringens generelle holdning

Regeringen finder, at EU's fiskeripartnerskabsaftale med Grønland og tilhørende protokol er en vigtig aftale både i relation til de fiskerimuligheder, den giver EU's fiskere, og i form af aftalens væsentlige bidrag til EU's fiskeriaftaler i Nordatlanten med Norge og potentielt Færøerne, hvor kvoter i grønlandske farvande stilles til rådighed af EU til gengæld for fiskerimuligheder i de pågældende tredjelandes farvande. Regeringen varetager rigsfællesskabets samlede interesser og lægger vægt på, at der opnås et tilfredsstillende resultat for begge parter.

Regeringen støtter Kommissionens forslag med udgangspunkt i, at de er baseret på følgende principper:

- At der alene må fiskes på et overskud,
- Forbedrede videnskabelige bestandsvurderinger,
- At parterne for vandrende og stærkt vandrende arter skal følge den regionale videnskabelige rådgivning og forvaltningstiltag vedtaget i de regionale fiskeriforvaltningsorganisationer,
- Styrket kontrol, herunder fremme af regionalt samarbejde,
- Størst mulig sikkerhed for, at EU's midler anvendes til de formål, som er opstillet i aftalerne, og
- Størst mulig åbenhed i forbindelse med aftalens indgåelse og evaluering.

Regeringen finder endvidere, at EU-fartøjers eksterne fiskeriaktiviteter bør forvaltes og kontrolleres efter samme standard som inden for EU-farvande, herunder at EU's fiskeriaftaler påviseligt skal understøtte en social og miljømæssigt bæredygtig udvikling.

Regeringen finder, at den nye protokol til gennemførelse af fiskeripartnerskabsaftalen opfylder de generelle principper om fiskeripartnerskabsaftaler, der fremgår af Rådets konklusioner om fiskeripolitikens eksterne dimension af 19. marts 2012 og er i overensstemmelse med de generelle principper om bæredygtige fiskeripartnerskabsaftaler i forordningen om den fælles fiskeripolitik (grundforordningen).

Endelig finder regeringen det vigtigt, at forslagene vedtages hurtigst muligt af hensyn til fiskeriets påbegyndelse i 2025.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Henstilling til at bemyndige Kommissionen til at indlede forhandlinger blev forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 11. april 2024 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 29. april 2024, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 18. april 2024.

Notatet er ligeledes fremsendt til Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg.

4. Markedssituationen for landbrugsvarer KOM-dokument foreligger ikke

Revideret genoptryk af samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 12. september 2024. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Markedssituationen for landbrugsvarer i EU er forholdsvis stabiliseret i forhold til de foregående år. Den russiske invasion af Ukraine påvirker dog fortsat markedssituationen for landbrugsvarer på en række områder med prisudsving på fødevarer, foder, handelsgødning og energi. Udsvingene er dog aftagende, og priserne er efterhånden stabiliseret. Generelt er priserne på animalske produkter høje, og det samme gør sig gældende for madolie. Kina har iværksat antidumping- samt antisubsidieundersøgelser på en række landbrugsprodukter fra EU, som eksporteres til Kina. Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18. november 2024 med henblik på orientering fra Kommissionen og udveksling af synspunkter. Regeringen arbejder for en markedsorienteret og konkurrencedygtig landbrugssektor, et velfungerende indre marked med lige konkurrencevilkår samt velfungerende international handel.

Baggrund

Den generelle markedssituation for landbrugsvarer drøftes normalt hvert kvartal i Rådet (landbrug og fiskeri).

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18. november 2024 med henblik på orientering fra Kommissionen og udveksling af synspunkter.

Formål og indhold

Ifølge FN's Fødevare- og Landbrugsorganisations (FAO) fødevareprisindeks er de globale fødevarepriser i september 2024 steget med 3 pct. fra august 2024. Det er den største månedlige stigning i fødevarepriserne siden marts 2022, men samtidig er fødevareprisindekset i september 2024 22,4 pct. lavere, end da det toppede i marts 2022. Set over det seneste år er priserne i september 2024 2,1 pct. højere end i september 2023. Indekset er drevet af stigende priser fra august 2024 til september 2024 på sukker (10,4 pct.), madolie (4,6 pct.), mejeri (3,8 pct.), korn (3,0 pct.) samt kød (0,4 pct.). Det bemærkes, at priserne på mejeriprodukter og madolie ikke har været højere siden 2022.

Markedssituationen for korn og proteinafgrøder

Det Internationale Kornråd (IGC) estimerer i sin seneste rapport fra oktober 2024 en stigning i produktionen for foregående år, 2023/24, på 1,7 pct. sammenlignet med året før. Efterspørgslen på korn forventes at stige med 1,8 pct. særligt på grund af stigende efterspørgsel på foder, men også efterspørgslen på industriel anvendelse og madvarer er stigende.

I forhold til situationen i Ukraine har Ruslands invasion haft alvorlige konsekvenser for markedsdynamikken, herunder særligt adgang til dyrkningsområder i russisk besatte områder og risici forbundet med arbejdet og transport af afgrøder. Dette medfører, at der er store usikkerheder forbundet med estimater. Produktionen i Ukraine forventes i det netop afsluttede produktionsår 2023/24 for flere afgrøder at ligge over niveauet før krigen i 2020/21 og en samlet stigning i produktionen af korn på 3,5 mio. ton svarende til en stigning på 5,4 pct. Det betyder en stigning på 3,5 pct. for hvede, 7,2 pct. for majs, men et fald på 0,2 pct. for byg.

Forventningerne til indeværende år 2024/25 er et fald i den samlede kornproduktion med 14,1 pct. ift. 2023/24, heraf et fald i produktionen af majs på 20 pct., for hvede på 10,8 pct. og for byg 2,37 pct.

Ukraine er storeksportør af foder til EU, hvor særligt sektorerne for fjerkræ og svin har været ramt af den lavere ukrainske eksport. Mange afrikanske og nogle mellemøstlige lande får en stor andel af deres korn fra Ukraine, hvorfor krigen har konsekvenser for deres adgang til og prisen på fødevarer. Der forventes derfor fortsat internationalt fokus på den ukrainske eksport via EU's alternative fragtruter, hvor igennem Kommissionen august 2024 vurderer, at cirka 29 pct. af korneksporten sker.

Eksport af korn fra Ukraine

Kommissionen fremlagde i maj 2022 en meddelelse om alternative fragtruter ("solidaritetsbaner", KOM (2022)217). Tiltaget havde til hensigt at udbygge alternative fragtruter for eksport af korn og andre landbrugsprodukter fra Ukraine til EU og herfra videre til tredjelande med henblik på at omgå den russiske flådeblokade i Sortehavet. Det er med tiltaget lykkedes at øge eksporten af korn fra Ukraine. Fra maj 2022 til juli 2024 har ca. 82 mio. ton landbrugsvarer forladt Ukraine gennem de alternative fragtruter, som hermed har muliggjort eksport af omkring 50 pct. af Ukraines korn siden krigen begyndelse, mens den resterende halvdel er blevet eksporteret via Sortehavsruterne.

De midlertidige ensidige handelsliberaliserende foranstaltninger for ukrainske varer eksporteret til EU blev den 14. maj 2024 forlænget frem til juni 2025. Formålet er at afhjælpe de økonomiske og handelsmæssige udfordringer for ukrainsk økonomi, der er opstået som følge af Ruslands invasion. Som følge af kritik fra en række medlemsstater over ordningens utilsigtede negative konsekvenser for visse landbrugssektorer er der inkluderet beskyttelsesforanstaltninger for EU. Derudover er der for de mest sensitive landbrugsprodukter (fjerkræ, æg, sukker havre, majs, gryn og honning) en automatisk 'nødbremse', der sikrer genindførsel af told, hvis importen overstiger bestemte niveauer. Den 2. september 2024 havde fem ud af syv produkter nået niveauet for aktivering af nødbremsen og dermed genindførsel af told. Det drejer sig om æg (den 14. juni 2024), sukker (den 19. juni 2024), honning (den 7.

august 2024), majs (den 7. juni 2024), havre (den 7. juni 2024) og gryn (den 8. juli 2024). Fjerkræ og majs kan p.t. fortsat importeres til EU uden toldrestriktioner. Niveauerne nulstilles den 31. december 2024.

Nabolandene Polen, Ungarn og Slovakiet har fortsat importforbud for en række varer fra Ukraine, herunder korn. I april 2023 indførte en række medlemsstater og naboer til Ukraine Polen, Ungarn, Slovakiet, Bulgarien og Rumænien importforbud på ukrainske landbrugsprodukter efter internt pres fra deres egne landbrugssektorer. Kommissionen lavede en midlertidig aftale med landene om at tillade forbuddet af produkter ind i de respektive lande. Aftalen indebar samtidig, at man skulle tillade transit til tredjelande, og at Kommissionen ville støtte landbrugene i de respektive lande. I september 2023 udløb forbuddene, og Kommissionen valgte ikke at forlænge dem. Dette førte til, at Polen, Ungarn og Slovakiet indførte nye unilaterale forbud. Derfor rejste Ukraine WTO-sager mod hvert af de tre lande i september 2023. Sagerne er stadig i indledende konsultationsfase.

Markedssituationen for mælk og mejeriprodukter

I perioden januar til august 2024 er mælkeindvejsningen i EU steget med 0,1 pct. i forhold til samme periode af 2023. Mælkeprisen og prisen på især smør og ost er høje, og prisen på foder er faldende. Afregningsprisen på mælk i EU i august 2024 er gennemsnitligt 47,5 cent/kg. Det er 8,8 pct. over den tilsvarende pris i august 2023. Markedssituationen for mælk og mejeriprodukter fortsætter med historisk høje priser. Ultimo oktober 2024 lå prisen på skummetmælkspulver på 205 euro/100 kg. Det er et fald på 2 pct. i forhold til samme tid sidste år. Smørprisen lå samme tid på 786 euro/100 kg, hvilket er 6 pct. over prisen samme tid sidste år. Kina har i august 2024 igangsat en antisubsidie-undersøgelse af visse medlemsstaters eksport af udvalgte mejeriprodukter til Kina. Danmark er for nuværende ikke direkte omfattet af undersøgelsen. EU har den 23. september 2024 anmodet om WTO-konsultationer for at udfordre Kinas antisubsidie-undersøgelse på mejeriområdet.

Markedssituationen for svinekød

Produktionen af svinekød i EU i perioden januar til juli 2024 steg 2,9 pct. i forhold til samme periode af 2023, heraf stigning på 2,1 pct. i Danmark. Det skal dog ses i lyset af, at antallet af slagtinger på EU-niveau faldt med 7,3 pct. og heraf 18,8 pct. i Danmark i 2023 i forhold til 2022. EU's marked for svinekød er præget af høje priser. Svinekødsprisen i EU har været stabil i 2024 med ca. 10 pct. under de rekordhøje priser i 2023, men højt over det flerårige gennemsnit. Den danske notering følger nogenlunde samme tendens. EU's smågrise-pris, der i foråret 2024 lå på over 90 euro/stk., er i uge 42 faldet til 60,1 euro/stk. Kina har i juni 2024 igangsat en antidumping-undersøgelse af europæisk svinekød. Såfremt Kina introducerer antidumping-told på baggrund af undersøgelsen, kan det medføre negative konsekvenser for dansk eksport af svinekød til Kina, særligt af biprodukter. Det kan forventes, at en større del af den danske produktion ville skulle afsættes på EU's indre marked. De danske afregningspriser ligger pt. under de øvrige store producentlande i EU. Udbrud af afrikansk svinepest påvirker ligeledes fortsat markedssituationen. Der er især mange udbrud blandt tamsvin på Balkan.

Markedssituationen for oksekød

Produktionen af oksekød i EU i perioden januar-juli 2024 steg 4,2 pct. i forhold til samme periode af 2023. Dette skal dog ses i lyset af, at EU's produktion af oksekød faldt med 4,3 pct. i 2023 sammenlignet med samme periode af 2022. I uge 41 af 2024 er set en stigning til 526,6 euro/100 kg for slagtekroppe, hvilket er 8,6 pct. højere end samme tid i 2023. Generelt er producenternes indtjeningsmargener positive. EU's eksport steg med 2,0 pct. i kalenderåret 2023 sammenlignet med 2022. EU's import faldt med 3,0 pct. i kalenderåret 2023 i forhold 2022. I første halvår af 2024 faldt importen 2,6 pct. EU's eksport steg 7,0 pct. i første halvdel af 2024, navnlig på grund af høje eksporttal til Tyrkiet. Bluetongue virus breder sig i EU. I Danmark blev det første tilfælde rapporteret til Kommissionen den 9. august

2024. Sygdommen er nu vidt udbredt i Danmark. Udbruddene kan påvirke eksporten negativt, da flere tredjelande indfører importforbud.

Markedssituationen for fjerkrækød

I perioden januar-juli 2024 steg produktionen af fjerkrækød 6,8 pct. i EU og 5,1 pct. i Danmark i forhold til samme periode i 2023. Markedssituationen i fjerkræsektoren er karakteriseret ved forholdsvis høje priser. Prisen er stigende og i uge 42 på 279,24 euro/100 kg, hvilket er 7,3 pct. over prisen ved samme tid i 2023. Der er for tiden særdeles positive indtjeningsmargener til producenter af fjerkrækød. EU er fortsat nettoeksportør af fjerkrækød målt både i mængde og værdi. Fugleinfluenza er fortsat et problem for fjerkræsektoren, og flere tredjelande har indført importforbud.

EU's import af fjerkræ faldt med 2,4 pct. for perioden januar-juni 2024 i forhold til samme periode i 2023, mens eksporten i samme periode steg 10,0 pct. I samme periode er importen fra Ukraine faldet med 8,9 pct., og Ukraine er fortsat næststørste importland med 24,1 pct. kun overgået af Brasilien med 31,3 pct. Ift. æg kan det oplyses, at importen fra Ukraine fortsat er høj, og Ukraine er fortsat den største eksportør af æg (62,6 pct.). Den automatiske nødbremse under EU's handelsliberalisering med Ukraine er blevet aktiveret, så import af æg fra Ukraine er underlagt told.

Eksport generelt

EU's landbrugseksport nåede et rekordniveau i 2023 på 228,6 mia. euro, hvilket primært skyldes høje priser, mens eksportvolumen faldt for tredje år i træk. Landbrugsimporten til EU faldt med 7 pct. i 2023 i forhold til 2022. EU's landbrugsimport var på 158,6 mia. euro i 2023, hvilket gav EU et handelsoverskud på 70,1 mia. euro og dermed en stigning på 22 pct. i forhold til 2022 (57,8 mia. euro). Seneste handelstal for juli 2024 viser en fortsat positiv udvikling i handelsoverskuddet på landbrugsområdet.

EU's tre største eksportmarkeder var fortsat UK, USA og Kina, som i 2023 stod for 40 pct. af EU's samlede eksport. Eksport til UK voksede med 7 pct., mens eksport til USA og Kina faldt med henholdsvis 6 pct. og 8 pct. I 2023 var EU's tre største importmarkeder Brasilien, UK og Ukraine, som tilsammen udgjorde 28 pct. af EU's samlede import. Brasilien er fortsat den største eksportør til EU med 11 pct., men importen herfra faldt med 15 pct. i 2023. Importen fra UK udgjorde 10 pct., som dermed steg med 1 pct. Ukraine forblev den tredjestørste eksportør til EU med 7 pct., hvilket er et fald med 10 pct., men dog 71 pct. højere end i 2021.

Nærhedsprincippet

Der er ikke redegjort for nærhedsprincippet i denne sammenhæng, da der ikke er tale om stillingtagen til konkrete forslag.

Gældende dansk ret

Der er ikke redegjort for gældende dansk ret i denne sammenhæng, da der ikke er tale om stillingtagen til konkrete forslag.

Konsekvenser

Der er ikke redegjort for konsekvenser i denne sammenhæng, da der ikke er tale om stillingtagen til konkrete forslag. Der er således ingen lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser af punktet, ligesom beskyttelsesniveauet ikke påvirkes.

Høring

Sagen har tidligere været i skriftlig høring i § 2-udvalget (landbrug).

Landbrug & Fødevarer forventer overordnet set yderligere stigninger i produktionsomkostninger for alle sektorer som følge af den aktuelle situation i Ukraine. Krigen har åbenlyse konsekvenser for eksporten til Rusland og Ukraine, men den medfører også ændringer i fragtruter til øvrige eksportmarkeder og store udfordringer med at sikre forsyningssikkerheden.

Landbrug & Fødevarer anfører ift. markedssituationen for grisekød, at resultatet af svinetællingen fra december 2023 tyder på, at man for første halvår 2024 vil se samlede slagtninger af svin i EU, der ikke vil ligge langt fra året før. Derudover kan man i andet halvår forvente slagtninger i EU, som vil ligge højere end året før. Når det gælder udviklingen i antal søer, er der store stigninger i Polen og Spanien med mere moderate stigninger i Danmark og Nederlandene. I Tyskland er der en stort set uændret bestand af søer, mens kun Frankrig kan notere en fortsat nedgang i antallet af søer. Landbrug & Fødevarer anfører, at markedssituationen for mælk og mejeriprodukter efter en periode med historisk høje priser er på vej ind i en tid med mere normaliserede priser.

Landbrug & Fødevarer anfører ift. markedssituationen for oksekød, at konkurrencen inden for kvægsektoren i EU stadig er hård og råvaregrundlaget i Danmark fortsat er støt nedadgående. Fra 2022 til 2023 blev Danmarks eksport af oksekød mængdemæssigt reduceret med 9,7 pct. og i værdi med 19,4 pct., mens importen blev reduceret med 13 pct. Dog ses en markant fremgang i mængden importeret okse- og kalvekød fra hhv. Belgien og Brasilien. Udbruddet af Bluetongue, som ramte Danmark i august 2024, har haft betydning for eksporten af levende kvæg, men ingen konsekvenser for eksporten af okse- og kalvekød. I august 2024 var der et tydeligt fald i eksporten af levende kvæg over 2 måneder, mens eksporten af spæde kalve var uændret. I september 2024 var eksporten af levende kvæg over 2 måneder været reduceret, mens eksporten af spæde kalve var uændret.

Landbrug & Fødevarer anfører ift. markedssituationen for fjerkræ og æg, at der på fjerkræområdet opleves større grad af protektionisme, hvor især udbrud af fugleinfluenza bruges på en række eksportdestinationer til at lukke for eksport fra Danmark og EU. Omvendt har sektoren haft stor gavn af de indgåede regionaliseringsaftaler med hovedmarkederne, hvortil eksporten har kunne fortsætte. Den danske og EU's fjerkræsektor er bekymret over den stigende import af fjerkrækød og æg fra Ukraine. Den markante importstigning presser ifølge Landbrug & Fødevarer EU's marked for fjerkrækød. En effekt af den øgede import af fjerkrækød og æg og produkter fra Ukraine ind i EU er, at polsk fjerkrækød presses ind på det danske marked til priser markant under de danske priser.

Landbrug & Fødevarer anfører, at fjerkræsektoren støtter indførelsen af importloft for fjerkrækød og æg fra Ukraine frem mod juni 2025, hvor aftalen erstattes af en revision af EU-Ukraine frihandelsaftalen. Det anføres endvidere, at Ukraine har indført et internt importlicenssystem, der allokerer kvoten til EU i 2024 over årets kvartaler, således at kvoteloftet ikke nås før årets udgang. Da Ukraine har kapacitet til at eksportere endnu større mængder til EU og fremadrettet forventes yderligere at udbygge fjerkræproduktionen, er det af afgørende betydning for EU's fjerkræsektors overlevelse, at der i den kommende revision af frihandelsaftalen (DCFTA) ikke sker væsentlige yderligere indrømmelser i importen af fjerkrækød.

Landbrug & Fødevarer anfører ift. markedssituationen for korn og raps, at der generelt ses langsomt faldende afgrødepriser, mens efterspørgslen ser stabil ud. Globalt er der rigelige mængder korn fra Rus-

land og Ukraine samt soja fra Brasilien til at mætte lokal efterspørgsel. Samtidig efterspørger Kina mindre grundet landets økonomiske situation. Det største problem for europæiske landmænd er lave priser på afsætning kombineret med høje priser på input, hvilket skærer direkte i indkomsten.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

En række medlemsstater har fortsat stort fokus på udfordringerne som følge af den russiske invasion af Ukraine og på de generelt faldende kornpriser. Generelt forventes en relativt positiv vurdering af markedssituationen fra en lang række medlemsstater, om end visse eventuelt vil påpege udviklingen med prisfald i sukkersektoren og på korn. Hertil kommer flere tilfælde af dyresygdomme, herunder udbrud af bluetongue virus hos kvæg, får og geder i flere medlemsstater.

Regeringens generelle holdning

Regeringen arbejder for at underbygge en markedsorienteret og konkurrencedygtig landbrugssektor og et velfungerende indre marked med lige konkurrencevilkår og begrænset og målrettet ekstraordinær støtte. Regeringen arbejder samtidigt for velfungerende international handel, der også kan betyde større robusthed i de globale fødevarerforsyningskæder. Det er vigtigt, at Kommissionen overvåger markedssituationen for landbrugsvarer som følge af Ruslands invasion af Ukraine. Regeringen støtter, at EU understøtter eksport af korn fra Ukraine.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg den 20. september 2024 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 23. september 2024, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 12. september 2024.

Notatet er ligeledes oversendt til Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg.

5. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EU) 2020/2220 for så vidt angår specifikke foranstaltninger under Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL) til at yde yderligere bistand til medlemsstater, der er berørt af naturkatastrofer KOM (2024) 495

Nyt notat.

Resumé

Kommissionen har fremlagt forslag om ændring af forordning (EU) 2020/2220 som følge af naturkatastrofer og konsekvenserne for den europæiske fødevarer- og landbrugssektor. Forslaget indebærer en ny mulighed for en engangsbetaling til landbrugere, skovejere eller små og mellemstore virksomheder, der har været påvirket af naturkatastrofer fra den 1. januar 2024. Forslaget forventes ikke i sig selv at påvirke beskyttelsesniveauet i Danmark. Sagen er ikke på dagsordenen til rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18. november 2024, men forventes vedtaget ved et kommende rådsmøde. Regeringen har stor forståelse for den meget vanskelige situation, som naturkatastroferne i de berørte medlemsstater har skabt og anerkender behovet for at afbøde konsekvenserne heraf.

Baggrund

Kommissionen har fremlagt forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EU) 2020/2220 for så vidt angår specifikke foranstaltninger under Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL) til at yde yderligere bistand til medlemsstater, der er berørt af naturkatastrofer fra den 1. januar 2024.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 43, stk. 2, og skal behandles efter proceduren for den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294.

Sagen er ikke på dagsordenen til rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18. november 2024, men forventes vedtaget ved et kommende rådsmøde.

Formål og indhold

Forslaget skal ses i sammenhæng med konsekvenser af naturkatastrofer i Central-, Øst- samt Sydeuropa i 2024. Forslaget vedrører midler afsat i perioden 2021-22 og giver medlemsstaterne yderligere fleksibilitet og mulighed for at yde støtte under landdistriktspolitikken til landbrugere, skovejere eller små og mellemstore virksomheder, der er særligt berørt af virkningerne af naturkatastrofer fra den 1. januar 2024, med henblik på at sikre kontinuitet i deres forretningsaktiviteter.

Der indføres en ny, midlertidig foranstaltning hvorefter der kan ydes likviditetsstøtte til landbrugere, skovejere eller små og mellemstore virksomheder, der er aktive inden for forarbejdning, markedsføring eller udvikling af landbrugsprodukter omfattet af bilag 1 til TEUF eller bomuld (undtagen fiskerivarer). Produktionsprocessens output kan være et produkt, der ikke er omfattet af dette bilag 1. Der kan ydes støtte i forbindelse med naturkatastrofer indtrådt efter den 1. januar 2024 til støttemodtagere, der har haft et tab på mindst 30 pct. af det relevante produktionspotentialer.

Medlemsstaterne målretter støtten til de modtagere, der er mest berørt, baseret på objektive og ikke-diskriminerende kriterier. Støtten har form af et engangsbeløb, der skal udbetales senest den 31. december 2025. Det maksimale støttebeløb må ikke overstige 42.000 euro (ca. 312.900 kr.) pr. støttemodtager. Støtten kan differentieres efter kategorier af støttemodtagere i henhold til objektive og ikke-diskriminerende kriterier.

Der kan ydes EU-medfinansiering på op til 100 pct. til den nye foranstaltning, og der kan maksimalt anvendes 10 pct. af det samlede EU-bidrag til landdistriktsprogrammet for årene 2021 og 2022.

Når medlemsstaten yder støtten, skal der tages hensyn til den støtte, der ydes i henhold til andre nationale eller EU-støtteinstrumenter eller private ordninger for at reagere på virkningen af naturkatastrofer.

Hvis medlemsstaterne ønsker at anvende muligheden, skal der indsendes et forslag til ændring af landdistriktsprogrammet, som skal godkendes af Kommissionen. Forslaget skal indeholde information om støtteordningen og prioritering af midlerne i landdistriktsprogrammet. Det bemærkes, at medlemsstaterne under landdistriktspolitikken også har mulighed for at yde støtte til investeringer i genoprettelse af landbrugsjord, skove og produktionspotentialer efter skader som følge af naturkatastrofer.

Desuden giver forslaget fleksibilitet for medlemsstaterne til at reducere den andel, der skal anvendes til miljø- og klimaformål under landdistriktsprogrammet. Medlemsstaterne kan reducere andelen med op til 15 procentpoint, hvis midlerne omfordes til den nye foranstaltning med likviditetsstøtte eller til foranstaltninger vedrørende genopretning af produktionspotentialer. Der skal dog fortsat anvendes mindst 30 pct. af midlerne til landdistriktsprogrammet til foranstaltninger med miljø- og klimaformål.

Desuden får medlemsstaterne mulighed for at yde støtte til projekter, der er fysisk gennemført eller fuldstændig gennemført, inden en ansøgning om støtte fremsendes, forudsat at sådanne projekter er en reaktion på en naturkatastrofe, der har fundet sted fra den 1. januar 2024.

For at reducere den administrative byrde for de berørte støttemodtagere og medlemsstaterne, når de søger om force majeure, får medlemsstaterne mulighed for at betragte hele det pågældende område som alvorligt ramt af en naturkatastrofe.

Endvidere får Kommissionen beføjelse til at vedtage gennemførelsesretsakter, der fastlægger de nødvendige regler for gennemførelsen af den nye foranstaltning, vedrørende overvågning og evaluering af landdistriktspolitikken, præsentation af landdistriktsprogrammerne, præsentation af de årlige gennemførelsesrapporter og gennemførelse af kontrol og sanktioner.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentets udtalelse foreligger ikke.

Nærhedsprincippet

Forslaget vurderes at være i overensstemmelse med nærhedsprincippet, idet det reviderer eksisterende EU-lovgivning.

Gældende dansk ret

Administration af tilskud under landdistriktsprogrammet 2014-2022 fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne reguleres i lov om Landdistriktsfonden, jf. lovbekendtgørelse nr. 114 af 6. februar 2020.

Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Forslaget forventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser for landdistriktsfondsloven. Forslaget vurderes at ville have lovgivningsmæssige konsekvenser i form af bekendtgørelse om udmøntning af en tilskudsordning i det tilfælde, at der fra dansk side træffes beslutning om at tage de nye muligheder i anvendelse i Danmark.

Forslaget vurderes i sin foreliggende form ikke at kunne anvendes i Danmark, da danske støttemodtagere ikke vurderes at opfylde betingelserne for støtte.

Økonomiske konsekvenser

Med forslaget tilføres ikke yderligere midler til Den Europæiske Landbrugsfond for udvikling af Landdistrikterne (EFFUL), men med forslaget vil der kunne ske en øget udnyttelse af de tildelte midler. Kommissionen har oplyst, at det kan medføre en yderligere udbetaling af op til 6-800 mio. euro i 2025 og 2026, hvilket kan have statsfinansielle konsekvenser for Danmarks bidrag til EU's budget på 87-116 mio. kr. Kommissionen har endnu ikke fremlagt nærmere vurdering af konsekvenserne for EU-budgettet. En eventuel dansk gennemførelse vil kræve en omprioritering af midlerne til landdistriktsprogrammet og vil have administrative konsekvenser, som vil skulle afdækkes yderligere.

Forslaget har ikke i sig selv erhvervsøkonomiske konsekvenser, men afhængig af en eventuel udmøntning i det danske landdistriktsprogram kan forslaget have erhvervsøkonomiske konsekvenser i form af muligheder for tilskud.

Beskyttelsesniveauet og andre konsekvenser

Forslaget forventes ikke i sig selv at påvirke beskyttelsesniveauet i Danmark eller EU. En ændring af beskyttelsesniveauet afhænger af en eventuel omprioritering af midler i det nationale program.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i § 2-udvalget (landbrug).

Landbrug & Fødevarer har stor sympati for den situation landbrugere i Central-, Øst-, samt Sydeuropa står i som følge af de naturkatastrofer, der er set i løbet af året. Således giver det god mening at åbne for muligheden for at udnytte de midler, der ligger i de foregående landdistriktsprogrammer. Når dette er sagt, ønsker Landbrug & Fødevarer at gøre opmærksom på, at man af flere omgange har opfordret til at afsøge muligheden for at anvende uudnyttede midler fra de foregående landdistriktsprogrammer til at understøtte en grøn omstilling af erhvervet. Dette forslag er, ifølge det oplyste, gentagne gange blevet afvist af Kommissionen, hvorfor Kommissionens pludselige fleksibilitet på området kan skabe en smule undren. Det er fortsat Landbrug & Fødevarers holdning, at man bør gøre alt, hvad man kan for at udnytte de resterende midler på op til 1,2 mia. kr., der findes i det foregående landdistriktsprogram 2014-22.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

En række medlemsstater, der har været ramt af naturkatastrofer, særligt i Central-, Øst- samt Sydeuropa har efterspurgt bedre muligheder for at afbøde konsekvenserne under landdistriktspolitikken. Det forventes, at der vil være en vis skepsis i forhold til muligheden for at iværksætte tiltag uden national medfinansiering, selvom det ikke er midler overført fra direkte landbrugsstøtte. Der forventes at være bred opbakning til forslaget i Rådet. Forslaget forventes vedtaget i hasteprocedure i Rådet.

Regeringens generelle holdning

Regeringen har stor forståelse for den meget vanskelige situation, som naturkatastroferne i de berørte medlemsstater har skabt og anerkender behovet for at afbøde konsekvenserne heraf. Regeringen finder, at Kommissionen bør fremlægge en konsekvensvurdering af forslaget, herunder en vurdering af betydningen for de årlige betalingsbehov i EU-budgettet. Regeringen finder, at såfremt forordningen åbnes for ændringer ud over de foreslåede tiltag relateret til naturkatastrofer burde der gives fleksibilitet i forhold til at anvende midler til vandrammedirektivindsatser under klima- og miljøtiltag på linje med mulighederne i den strategiske plan og midler afsat i perioden 2023-27. Regeringen finder det vigtigt, at muligheden for at reducere andelen af bidraget til miljø- og klimatiltag begrænses. Regeringen er endelig skeptisk over for forslaget om 100 pct. EU-finansiering af disse udgifter, da dette kan svække det nationale ejerskab til sådanne landdistriktstiltag, der er vigtig for at sikre størst muligt kvalitet i planlægning og udmøntning.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.